

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ-

Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейим
къэралыгъо гъэспсыкъе иэ зыхъугъе Маф

1923-рэ ильесым
гъэтхапэм
къышеъжъягъеу къыдэкъы

№ 208 (22657)

2022-рэ ильэс

ГЪУБДЖ

ШЭКЮГЪУМ и 15

ОСЭ ГЭНЭФАГЪЭ ИЭП
къыхэтыутыгъэхэр ыкъи нэмик
къэбархэр тисайт ижүгъотштых
WWW.ADYGVOICE.RU

6 +

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээст

Херсон хэкур къэзыбына гъэхэр Адыгейим ригъэблэгъагъэх

Херсон хэкум исыгъэхэу егъэзыгъе юофкэ зышхъэ къэзыхыжъэжын фаеу хуупъэ нэбгырэ 500 фэдиз Адыгейим къэсыгъ. Республикаэм и Лышъхъэу Къумпъыл Мурат ахэм япхыгъеу къэуцуугъэ юфыгъохэм ышхъэкъе ынааэ атыригъэтышт.

хэр рапхыгъэх. Нэбгырэ пэпчъ юлтыгъэхэйтигъэнэм пае къэкощыгъэхэм ясоциальна паспортахэр ахэм афагъэпсышт. Цыифхэм ясоциальна фэо-фашъэхэм ягъэцэкъенкъе гупчэхэм анааэ зытырагъэтэштээр къекошыгъэхэм яфэнкъононгъэхэр ары. Унгаахом ыкъи зизакъоу псэухэрэм зэтигъо, джащ фэдэу мазэ къэс аратышт ахъщэр алэктэгъэхэгъэнэм фэшл аш фэдэ тхыльхэр ящикиагъэх. Зэктэ къэкощыгъэ кэлэццыкъухэр (ахэр нэбгыри 100 фэдиз мэхъух) гъэсэнгъэ зыщарагъэгъотыре организацихэм ачлаагъэхштых.

Адыгейим и Лышъхъэ пшэрыль зэрафишыгъэм тетэу цыифхэм республикаэм къихъагъэхэм языгъэпсэфигъо уаххэ тэрэзэу зэхэшгээнэм, тичыпэ анаах гъэшгэйонхэм нэлүасэ афешыгъэнэм яхыгъэ юфыгъохэр зэшүахьштых. Партиеу «Единэ Россием» Херсон хэкумре Донбассрэ ашыпсэухэрэм юлтыгъэхэу ятыгъэнымкъе шүүшэ

юфтихъабзэу зэрихъэхэрэл лье-
гэлкүлатат.

«ТицЦыифхэм шэн-хэбээ шла-
гью ахэгъэхэм зыкъа ашиц
чыпъээ зэжсуу ифагъэхэм Гэ-
пылэгъу афхъугъээнир. Ады-
гейим юпсэухэрэр шүүшэ
юфтихъабзэху «Единэ Рос-
сием» зэхицэхэрэм ах-
лажъэх, къекошыжыхэрэм
ямзыакъоу, мобилизацием
къыхиубытагъэхами а Гэ-
пылэгъур альгээс. Рес-
публикаэм инредприятие-
хэм, унзе предпринима-
тельхэм, обществени э
объединениехэм ыкъи
Цыифхэм Гэпылэгъур аж-
къекы. Непа анахыу Гэ-
пылэгъу зицыклагъэхэм я-
офыгъохэм агъэгумэкъир,
зинтуагъэ къызыгъэхор
истэуми «тхыашгъуегъ-
нээ» яс! — къыхигъэ-
шыгъ Адыгейим и Лышъхъэ.

АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу

Мэшюкугъогу вокзалым Мые-
кууапэ ахэм щапэгъокыгъех
Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ,
хабзэм, социальнэ къулыкъухэм
ялтыкъохэр, гуфакъохэр. Апэрэ
юлтыгъэхэр ятыгъэнымкъе ыкъи
зэрэсүштхэр посынкъеу гъэнэфэ-
гъэнхэмкъе ишыкъигъэ юфтихъ-
бээхэр зехэгъэнхэз фаеу хуупъэ.
Аш пае цыифхэр къэмисыхээз
пэлтэе гъэнэфагъэхэм къызыш-
уучтхэр чыпъэ заулэ агъэхэ-
зырыгъагъ. Автобусхэр къагъо-
тынхэмкъе, хыльхэхэр чыпъэу
зыышпсэущтхэм анэгъэсигъэн-
хэмкъе гуфакъохэм яшуагъэ
къагъэх.

Адыгейим и Лышъхъэ цыифхэр
къызышууцугъэ пунктихэр зэктэ
еже ышхъэкъе къыплыхъагъэх,

ыпкъе хэмэльэу ахэр гъэшхэ-
гъэнхэм, медицинэ ыкъи психо-
логическэ юлтыгъэхэм ятыгъэнэм
анааэ зэрэтийр зеригъэлэ-
гүүгъ.

Адыгейим къэкощыгъэхэм
залокъэм Къумпъыл Мурат ахэр
гъэшхэгъагъэх зигъо юфыгъохэр
къэуцуухэрэр зэктэ Адыгейим
ихбээ къулыкъухэм зэрээ-
шүахьштхэмкъе. Пункт пэпчъ
социальнэ юфыгъе гъэнэфагъэ-

Сурэхэр А. Гусевым тырихыгъэх.

Дзэ къулыкъушIэхэм аIукIагъэх

АР-м и Лышхъэ пшьёрыль зэрафишыгъэм тетэу АР-м ифедеральнэ инспектор шыхъаэу Сергей Дрокинир, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м и Лышхъэрэ иминистрэхэм я Кабинетрэ я Администрации ипащэу Владимир Свеженец, рабочэ купым хэтхэр, республикэ дзэ комисариатым Iутхэр Мыекъуапэ идээ частхэм ашыгъэх.

— Мобилизацием къыхиубытагъэхэм, ахэм яунагъохэм Иэпьиэгъу зэрафэхъухэрэм сихъэкIэ сильэлтээ. Республиком ирабочэ куп хэтхэм пшьёрыль афэсшыгъигъо Iофхэм язымет ренэу гүнэ лъафынэу,

мобилизацием къыхиубытагъэхэм ялъэIухэр исынкIэу афагъэцкIэнхэу, зэрафэлэкIэу ахэм Иэпьиэгъу афэхъунхэу. Джары Мыекъуапэ джыдэдэм щагъэхъазырхэрэ дзэ къулыкъушIэхэм зыкIаIукIагъэхэри,

— къыIуагъя республикэм и Лышхъэ.

Къумпил Мурат зэрхигъеунэфыкыгъэмкэ, мобилизацием къыхиубытагъэхэм, дээ частым ипащэхэм аш фэдэ зэукигъухэр бэрэ адьрьягъэх. Ахэм яшуагъэкIэ хэушхъафыкыгъэ дзэ операцием зызызэхащэрэ чыпIэм агъеклощхэм яшыкIэгъэ пкыгъохэр зергашашэ,

зыфэнкъохэ Iепьиэгъур ахэм араты. Зэукигъум икIеуххэм атетэу псынкIэу зэшохыгъэн фэе Iофхигъохэр агъэнавхэр. Урысие Федерацием зыкъеуххумажыннымкэ и Министерствэ ишыкIэгъэ пстэур IэкIэль, ау загъорэ Iепьиэгъу тедзэ яшыкIагъэу е пкыгъо, Iэмэ-псымэ горэхэр псынкIэу аэкIэгъехъэгъэн фаеу мэхъу.

— ХэушхъафыкIыгъэ дзэ операцием хэлэжьэрэ тичIыгъэгъухэр зыфэнкъо юшыгъынхэр арагъэгъотынэу, ахэм ялъэIухэр игъом афагъэцкIэнэу пшьёрыль афэсшыгъигъ. Пицээрильхэр зэкIэ исынкIэу зэшихъыгъэнхэ фае, — къыIуагъя Къумпил Му-

ДзэкIолIыр ичIыгу гупсэ къащэжьыгъ

Хэгъэгү зэошхом щызэуагъэу, Ленинград иэгъо-блэгъу щыкIогъэ зэпэуцужь лъэшым щыфэхыгъэ Дыхьу Мэдин ихьэдэ куупшхъэхэр икъоджэ гупсэ къащэжьхи, щагъэтылъыжыгъэх. Аш фэгъэхыгъэ зэхахьэ Туцожь районым ит къуаджэу Пчыхъалыкъуае щыкIуагъ.

Дыхьу Мэдин 1914-рэ ильэсм къуаджэу Пчыхъалыкъуае къышхъуугь. Зээ мэхъаджэу къежьагъэм иапэрэ ильэс зэуаплэм Iухьагъ, 1943-м зэрэшьмыгъимкэ къэбар гүхэкъир

иахылхэм къалъагъэлэсигъ. 2021-рэ ильэсм ижьонигьо кэ мазэ и 28-р ары ныIеп ихьэдэ куупшхъэхэр Ленинград хэкум зэрэшьиэхэр запьенэ-фыгъэр. Шольтирхэм азыфагу

шылэжьэрэ дзэ-тарихь обще-ственне лъыхъокло организацьеу «Вахта поколений» зыфилорэм къэбарыр къыпкырыкыгъ. Джащ фэдуу къагъотыжыгъэх имедальонэу дзэкIоптым фэгъэхыгъэ къэбарыр зэрхтхагъэр. Сержантыр 1942-рэ ильэсм итгэхтэлэ и 25-м Ленинград хэкум и Тосненскэ район хахьэштыгъэ псуупIэу Краснэм щыфэхыгъ.

Заом ыпэкIэ Дыхьу Мэдин Пчыхъалыкъо еджапIэм хын-сапыр щаригъэхынштыгъ, мы къуаджэ иахылхэр непи дэсих.

«Урсыием илтыхъокло дви-жение» Адыгейимкэ икъутамэ илтыхъокло Мэдин иахылхэм аэкIигъэхъажыгъэх унэе пкыг-тъохуу къыпкырахыгъэхэри: медальоным игусэгэх тхылгъэу ежь дзэкIоптым ылэкIэ тхылгъэр, джэмшишхыр, шьэжьыр, бгъэхъалхъэу «Ленинград къызэри-гъянунагъэм фэш» зыфилорэр, ипаю хэлэгъэ тамыгъэр, ичыу

ыкIи советскэ ахьщэ жыгъэй заулэ.

Дыхьу Мэдин ихьэдэ куупшхъэхэм ягъэтылъыжын фэгъэхыгъэ зэхахьэм хэлэжьагъэрэх Дыхьу лаакъом щыщхэр, «Урсыием илтыхъокло дви-жение» Адыгейимкэ икъутамэ, УФ-м и Следственне комитет АР-мкэ икъулыкъу Тэхьутэмийко райономкэ иотдел, АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм ялтыхъокло, Туцожь районым иадминистрации, чыпIэ дзэ

комисариатым иофишIэхэр, Пчыхъалыкъуае щыпсэухэрэ.

Дыхьу лаакъом щыщхэм ягу-щыгъэ къыщхагъэшыгъ зишэжь агъэлэпIэрэ ялахьыл гупсэ «Кызэригъэзэжыгъэм» уасэ зэрэфашигъэрэ ыкIи ашкIэ Iепьиэгъу хуульэ пстэуми зэрафэ-разэхэр.

Зэхахьэм хэлэжьагъэрэхэм къэгъэгэ блэрхэр бэнэм кэ-ральхагъэх, Хэгъэгү зэошхом щыфэхыгъэхэм зы таикырэ афэшьыгъуагъэх.

АР-м и Парламент

Гъэтэрэзыжынхэм атегущыIагъэх

Къихъашт 2023-рэ ильэс бюджетым ыкIи 2024 — 2025-мкэ агъэнэфагъэхэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроект щитегущыIагъэх бюджет, финанс, хэбзэлахь ыкIи экономикэ политикэмкэ, предпринимательствэмкэ, IэкIыб зэпхыныгъэхэмкэ АР-м и Парламент икомитет зэхэсигъоу иIагъэм.

Ioftkhbabzэм хэлэжьагъэх Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхаматэу Владимир Нарожнэр, АР-м финансхэмкэ иминистрэу Виктор Орловыр, шокI зимиыэ медицинэ страхованиемкэ АР-м и ЧыпIэ фонд ипащэу Хут Светланэ. Зэхэсигъор зерищагь республикэ Парламентым и Тхаматэ игуадзэу, бюджет, финанс, хэбзэлахь ыкIи экономикэ политикэмкэ, предпринимательствэмкэ,

IэкIыб зэпхыныгъэхэмкэ Комитетым ипащэу Iещэ Мухьамэд.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм иапэрэ хэлэлтэгэу фагъэхъазырхэрэ про-ектым гъэтэрэзыжынитly фашынэу мы зэхэсигъом зигугыу щашыгъэр. Ахэм къызэррашидэлъытагъэмкэ, 2023-рэ ильэс бюджетым иахылхэм сомэ миллион 71,7-кэ нахыбэ хъущих. Аш щыщэу сомэ миллион 45,6-р физическе

лицэхэм квакIэкорэ хэбзэлахъэр, сомэ миллиони 9,6-р организацьеу ямыльку пае къатырэр, сомэ миллион 16,4-р нахь къызэррикоу гъэпсигъигъэ системэм тетэу къатырэ хэбзэлахъэр ары.

Хэбзэгъэуцугъэм ипроект АР-м и УлъякIокло-лытэкло палатэ хэллэгъ. Аш ипащэу Павел Стаценкэм зэхэсигъом къызэрэшиуагъэмкэ, хэуконоигъэ зыпари къыхагъэшыгъэп, редакционнэ

гъэтэрэзыжын заулэ фэшыгъэн фаеу къыхигъэшыгъ.

Ахэри, нэмэйкI гъэтэрэзыжынэу фа-шыщхэри кыдэлъытагъэхэу бюджетым фэгъэхыгъэ законопроектыр АР-м и Парламент изичээзу зэхэсигъо къыхальханэу зэдаштагь.

ШокI зимыэ медицинэ страхованиемкэ АР-м и ЧыпIэ фонд 2023-рэ ильэсмкэ ибюджет ыкIи 2024 — 2025-мкэ агъэнэфагъэхэм афэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэм ипроектэу апэрэ еджэгъум фагъэхъазырхыгъэм зыпари гъэтэрэзыжын имыIэштэу ары зэхэсигъом къызэрэшиуагъэр. Аши Парламентым изэхэсигъоу къеблагъэрэм депутатхэр щихэллэштых.

ХУУТ Нэфсэт.

ІЭПЫІГЬУМ КЪЫХЭХҮАГЬ

УФ-м и Президентэу Владимир Путинир кіәщакло фэхъугъэу, кіәлэцьклю зэрыс унагъохэм Іэпүігъюу къэралыгъом къаритырэм 2020 —2021-рэ ильэсчэм хэпшыклю къахэхъуагь.

Гушынэм пae, 2020-м ишылэ мазэ и 1-м къышыублагъэу ны мылькум фэгъэхъыгэе программэм апарэ сабыр къизфэхъугъэхэри къыхеубытэх, ятлонэрэ ыкли аш къыкілэлыклохэрэм апае къатырэ ахъщэр нахыбэ хуугъэ. Аш имызакьюу, ны мылькум фэгъэхъыгэе программэм 2026-рэ ильэсчэм итыгъэгъазэ и 31-м нэс кluачлэ илэнэуи къэралыгъом илашэ къышыгъ.

Джащ фэдэу **сабый зэрыс унагъохэм пособиен къафакорэми къахэхъуагь.** Ильэси 3 — 7 ыкли ильэси 8 — 17 зыныбжь кіәлэцьклю е зихэхъогу зилэ унагью зигъот маклэхэм ахъщэ тынхэр афагъэнэфагъэх.

Нахынэпкэ щимылагъэу, сабый ежэрэ бзыльфыгъэхэм 2021-рэ ильэсчэм ибэдээгъу мазэ къышеъжъагъэу ахъщэ Іэпүігъюу къэралыгъом къареты.

Владимир Путиним инфляциер зэрэдэклюаэрэр къидилтытээз, лэжапкілэхэр индексацые шыгъэнхэм кіәщакло фэхъугъ. 2022-рэ ильэсчэм имээзий штээмэ, гуртымкэ лъытагъэу, процент 12,7-рэ къахэхъуагь. Цыфыр зэрыпсэун ылэцьклю ахъщэ анахь маклэу агъэнэфагъэм къызыхагъахъом, аш епхытэ пособиехэри индексацие ашыгъэх.

— Инфляциер зэрэдэклюаэрэм ытэ итэу лэжапкілэхэм къахэхъон фае, — кълуагъ Президентым блэкыгъэ тхъамафэм къэралыгъо Іэпүігъум фэгъэхъыгъэ зэхэсигъо зызехецим.

— Унагъохэм, анахьэу сабый зэрысчэм, гъотэу ялэм еж-ејссырэу хагъэхъон амали ятыгъэн фае. Аш пae яквалификации хагъэхъонымкэ е иэмкэл сэнхъат зэрагъэгъотынмкэ къэралыгъор адэлэн фае.

Инфляцием, юофшэпкэ чыпшэхэм ябэдээршыпкэ язытет, нэмийк кыныгъоу щыгъэхэр къидэлтытагъэхэу, къихъацт 2023-рэ ильэсчэм ахъщэ тын зэфэшхъафхэр, лэжапкілэхэр, пенсиихэр джыри индексацие шыгъэнхэм, ны мылькум фэгъэхъыгэе программэм зэхъокынгъэшүхэр фэшыгъэнхэм Владимир Путинир джыри кіәщакло афэхъугъ.

Зиггуту къэтшыгъэ зэхэсигъом къизэршынэфагъэмкэ, 2023-рэ ильэсчэм

инфляциер зынэсигт прогнозэу ашыгъэхэм лэжапкілэхэр шхъарькыщых. Ильэсэу тызхэтэй, Владимир Путиним иунашьклю, цыфыр зэрыпсэун ылъэцьклю ахъщэ анахь маклээр чээзыгъоу къаэтигъ. Аш тетэу 2022-рэ ильэсчэм имэкьюогу мазэ и 1-м къышегъэхъагъэу аш проценти 10 къыхэхъуагъэхъуагь.

УФ-м юофшэнымкэ ыкли цыфхэр социальнэу къэхъумэгъэнхэмкэ иминистрэй Антон Котяковым къизэрэриуагъэмкэ, къихъацт ильэсчэм, 2022-м ишылэ мазэ и 1-м лэжапкілэ зыфэдизыгъэм, проценти 10-ри дыхэтэу, процент 16,9-рэ къыхагъэхъошт.

Инфляциер зынэсигъэр къидэлтытагъэу къихъацт ильэсчэм имээзэе мазэ и 1-м къышыублагъэу къахэхъошт сэхъатныгъэ зилэхэм, ветеранхэм, нэмийкэу фэгъэклютэнхэр зилэхэм мазэ къес къафхэр ахъщэмэ.

Федеральнэ министрэм къизэрэриуагъэмкэ, ны мылькум къышыдэлтытэгъэ ахъщэ тыныр индексацие ашыгъ.

2023-рэ ильэсчэм апарэ кіәлэцьклю къизфэхъугъэхэм къаратырэр сомэ мин 590-рэ фэдиз хуущт, ятлонэрэ сабыим пae агъэнэфагъэр сомэ 780-м нагъэсигт.

Владимир Путиним иунашьклю кіәлэцьклю зэрыс унагъохэм къэралыгъо Іэпүігъюу къафакорэр зы систэмкэ къатынхээ

ашыгъ. Сабыр къизэрэхъуагъэм ыкли аш илүн пае мазэ къес зы пособие къатынэу ары аш къикілэхэр. Антон Котяковым къизэрэхъицьклю, непэ къатырэ къэралыгъо Іэпүігъюу зэфэшхъафил аш зерипхыгъ. Унагъом сабыр къизыфэхъуагъэм къышегъэхъагъэу ыныбжь ильэс 17 мэхүүфэкэ мазэ къес пособие къыфэклю, аш игъэпсни нахь Ыэрифэгъу хуущт.

Цыфыр зэрыпсэун ылъэцьклю ахъщэ анахь маклэхэм къизэрэхъоштим диштэу **бзыльфыгъэу сабый ежхэрэм афа-гъэнэфагъэ пособиери къаэтигъ.**

Кіәлэцьклю ятлонэрэу унагъом къихъагъэмэ, хъауми апэрэмэ, ящэнэрэмэ е аш къыкілэльэхэм ямыльтыгъэу ны мылькум къихъагъэ ахъщэ тын мазэ къес къафхонуу ыгъэпсни унагъорэ ильэсчэм фитынгъэ илэхуущт. «Универсалнэ пособиен» фэгъэхъыгъэ хэбзэгъэуцугъэм къизэрэшиорэмкэ, унагъом гъотэу илэр нэбгыраа пчагъэу исим тогшагъэу, зы нахырээм төфэрэц цыфыр зэрыпсэун ылъэцьклю ахъщэ анахь маклэу агъэнэфагъэм фэдиттум кіәмхъэрэмэ, сабыр апэрэмэ, ятлонэрэмэ, аш къыкілэльэхэм ямыльтыгъэу, ны мылькум къихъагъэ ахъщэ тыныр мазэ къес къафхонуу ыгъэпсни ылъэцьклю. Унагъом ахъщэр зэришыклагъэм уасэ фээзышырэ тхылгэу нахыпекэ агъэхъазырьшыгъэхэри ишыкілэгъэштхэп.

Пенсионхэмкэ ыкли страхованиемкэ фондхэр зызэхагъэхъажхэм агъэпсигъэ УФ-м и Социальнэ фонд ахъщэ тынхэр зыгъэпсигъштхэр.

Зыгъэхъазырьшыгъэ ХҮҮТ Нэфсэт.

Ныбджэгъу лъапІэхэр!

2023-рэ ильэсчэм иапэрэ мэзихкэ республикэ гъэзетэу «Адыгэ Макъэм» икіэтхэгъу макло.

Лъэпкэ гъэзет закъор къышууїлэхъанэу шъуфаемэ, шъуклатх!

Почтэм икъутамэхэу республикэм итхэм:

индексэу П4326-р:
мэзи 6-м — сомэ 1034,16-рэ
мэзи 5-м — сомэ 861,80-рэ

мэзи 4-м — сомэ 689,44-рэ
мэзи 3-м — сомэ 517,08-рэ
мэзи 2-м — сомэ 344,72-рэ
зы мазэм — соми 172,36-рэ.

Индексэу П3816-р (фэгъэклютэнхэр зилэхэм апаер):
мэзи 6-м — сомэ 1013,88-рэ
мэзи 5-м — сомэ 844,90-рэ

мэзи 4-м — сомэ 675,92-рэ
мэзи 3-м — сомэ 506,94-рэ
мэзи 2-м — сомэ 337,96-рэ
зы мазэм — соми 168,98-рэ.

«Адыгэ Макъэр» зычлэйт унэм шъущыклатхэмэ (шъор-шъорэу гъэзетын шъукыльыкюн фэшт):
мэзи 6-м — соми 150-рэ

мэзи 5-м — соми 125-рэ

мэзи 4-м — соми 100

мэзи 3-м — сомэ 75-рэ

мэзи 2-м — сомэ 50

зы мазэм — сомэ 25-рэ.

Корпоративнэ шыкілэкэ шыкілэхэмэ, мэзи 6 уасэ къэштүүтинаа — сомэ 240-рэ.
Экземпляр 15-м нахь мымакло къизытхыкылэхэм гъэзетыр мафэ къес, тхъамафэм 5, къынтууфацэжъыши.

Уахътэр ыкIи щыфыр

ТхакIом игушъхэлэжыгъ

Адыгэим инароднэ тхакIоу Пэнэшьу Сэфэр лэшIэгъуныкъом адыгэ литературэм щылэжьагъ, ащ иахъ ин хильхъагъ.

Лъэпкъ гупшысэм хахъо фэышыгъеу, ипроизведение зэфэшхъафхэмкэ адыгэм идунастетыкэ нэм кыккэзьгъеуцон, узээгъэплъяжын, узыгъэшхын къодыер арымырэу, ушыйгъэспэтхъдэкъ къытэн зыльэкъирэ тхэклиагъ.

Пэнэшьу Сэфэр Теуцожь районым ит къуаджэу Къэзеныхъоежыым чъэпэгъум и 29-м, 1930-рэ ильесым къыщыхъугъ, Краснодар дэт мэкъумэц институтыр 1957-рэ ильесым къуухыгъ. Исенхъаткэ ильесито колхозым юфшишагъ.

1959-рэ ильесым къыщегъэжьагъеу 1998-м нэс гъэзетэу «Социалистическе Адыгэим» икорреспондентуу, отделын илашчэ, редактор шъхъаалэм игуадзэу юф ышагъ. 1998-рэ ильесым щегъэжьагъеу къэлэцыкъ журнале «Жъюгъобын» иредакторыгъ.

Пэнэшьу Сэфэр ытхыхэрээр 1965-рэ ильесым щыублагъеу хиутиштыгъэх. Щэлэфэ тхагъэ. Ащ фэдиз ильесхэм къакоц Пэнэшьу Сэфэр художественне тхиль пчагъе къидигъэкъигъ.

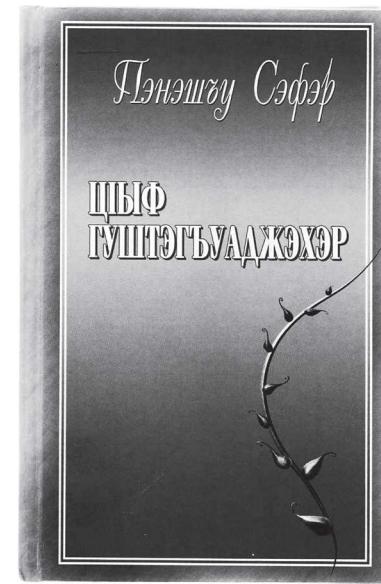
«Щыф гуштэгъуаджэхэр»

Пэнэшьу Сэфэр иаужыре тхильэу сэмэркъеу-лакъырд рассказхэмрэ повеститүре къыздэхъагъэм джары зэрэджагъэр. Тхильым ыцэ зэу пшыхъе къиуегъэхъуатэ: «гуштэгъуаджэхэр» — гум ымы-

штэрэ щыфхэр тэш фэдэха ыкIи хэтхэ? — узэрөгтэуучыжы.

Ары, шууабзу зэхэль щынгъэм щыфхэри щызэфэшхъафхы. Ар ришыкъигъеу Сэфэр гупшысагъ, тхагъэ. Мы тхылтыкъэм ыпэкъ къидигъэгъе тхылхъеу гъотыгъае хуугъэхэр зэкэ зэхэгъоягъеу къидигъэхъажыгъэх. Рассказ 200 ыпэ-ципэ, повестьхэу «Къопцэ нэшхъо зэшишь» ыкIи «Мод ыкIи не дурак» щифохъэрэ дэтыхъ.

Пэнэшьу Сэфэр къызхэхъуэгъе, зыщыпсэуэгъе тхильым шоу хэлтигъэри, мыхунеу хильэгъуауэри мыхэм къашыриотыкъигъ. Мыш фэдиз рассказхэм, зым зыр къыщыкимытотыкъигъеу, щынгъэхъоо-пщаушом щыфыр зэрэхуулээр шылыкъэр къашибгэльгъукааныр аукъодыен. Сыд фэда щыфыр — дээяу, дэя, хия е мыса, ыша е мышана, пцыуса е шылыкъэо-нэфэрыуа? Мыхэм яджэуап зэфэшхъафыбэр тхильым къидэхъэгъе рассказ къэлхэм ыкIи повеститүмэ ахэльх. Рассказхэр ытхынхэмкэ тхаклом нахъ 1965-рэ ильесим щынгъэхъеу ары, ау етлан зэкэлэбэжь шыкъэ-шапхъэр зыщыгъэфедагъэхэм уалокъ. Гущыэм пае, повестэу «Къопцэ нэшхъо зэшишь» фольклор фэмэ-бжымэр къэтэу гээжээ. Былымыпсагъэр зэрэузышхор, къэмэлжыгъеу, пкыачэ зыхэмийхъэгъе былоу уашъом къызэрэмыфэхъэр, акылым

цифыр къызэрэкъонэжырээр, булым нэгууджэм ар зэрекло-дилэжырэгъеу гъэшIэгъонэу зэши нэй-псыхэх яобразхэмкэ Пэнэшьу Сэфэр къиргыгъэлэгъукаигъ. «Зызышоудели, зызышоудай щылэп; оц фэдэ щыфыр уешхъарыкъоныр, мыхун ешишьнир къэрарынчагъ» ылом фэд тхаклом. Повесть Сэфэр художественне хуупкъе дахэ ригъеуцуагъ, пэсэрэ дунаир, пэсэрэ щыфыр образ зэфэшхъафыбэхэмкэ зэрипхыгъэх; сыд фэдэрэ уахъти, хэтрэ щыфи щылэп-псэуки шапхъэр къигуруу, ымыкуу, иакын, инамыс ыуухъумеу щын ылъекынныр ары ушыйгъеу шыхъалеу мы повестим пхыришыгъэрэ.

Рассказэу «Си Нурэ игуке-гъу» зыфиорэмкэ тхаклом тхильыр къызэуихъигъ. Шьюшыгъи къэнкъелтагын хэмыльеу ащ къышеуатэ авторым зы адыгэ къоджэ унагъо щыпсэура зэшхъэгъусэхэм япсэука-гъэр, хэти зыфэгъэзэгъе юфыр ыгъэцакъеу, ын ши ахэмийлеу

зэрэшыгъагъэхэр. Ау къалэм къэлжыгъеу ыкIи ащ къыкъэдзагъеу бз эблэхъуэгъе хуугъэр: зэ бзыльфыгъем гъой-шаеу лым къирело, бэдзэрим фэклониши, гъомылапхъэхэр къыщэфынхэу. Ау шъхъэгъусэм зэкэ унэгъо юфшэнэбы, щэфын-къэхыни, гыккени, къэлэплини, ыахын-лышыщхэм алтыпльэгъэнри, мыхэм анэмкыбэри ыгъэцакъеу есэгъе Долэт бжымкэ къеугъэхэм фэдэу къыщыхъугъ бэдзэрим зэриофытэрэ.

— Сыдэущтэу ар къэлжо-шыгъя?.. Уадыгэлэу ыальмэ-кыр пэ пыльгагъеу бэдзэрим уклоныр сыдкэ къеклур? Сыда ижье адыгэлхэм анапэ зыкъытесхыщтыр? Етлани, сэтэж къызэриотэжыщтыгъэмкэ, тэ, Шуупашкъохэмкэ, тилы пхыашээ къэтэхъы...

— Къиспэгүчыгъэхыгъэп си Нурэ, — elo ыгу тэклу нахъ 1965-рэ ильесим 100 зэрэхъуээр АР-м и Лъэпкъ тхильеджапэ щыха-гъэунэфыкъигъ.

Авторым шуугъеу фэпльэгъунэу ѿт мы зэутэкыныгъэзэфэмышуныгъеу къыкъокын-

гъэр гъэшIэгъонэу ыгъэупэбжъэн зэрилэкъигъэр: Долэтэу юфшэнным къома, къэлжьеу, шхэнрэ гъэпсэфынрэ нахъ зымышээзэ пшэрэйло хуугъэр, ыэпкъльэпкъхэри нахъ дыигъэхеу, ыгу, ышыхъ зыфэпштхэм къагъэгумэкъеу, жыр фэмыхъоу, къызэуихъеу зипсауныгъе къыхэгъэр. Джашыгъум шъхъэгъусэм къыриуагъ врачым дэж къонэу. Къягъэ, зэкэ изытет фыриотыкъигъ, адэм, щылэ шыгъомэ, лым ышшэн фаехэр — аркы, тутын ыгъэтэлъяныш, нахыбэрэ жым зэрэхэтын, тезеку-хъан бэрэ зэрэфаэр, шхэнным нахърэ юф умынэнэр зэрэмыхъущтыр, ушхэнными шыкъэх-бзэ зэрэхэлъыр къыриуагъ, а зэкэ ыгъэцэкэнэу къельэуугъ.

«Псэогъу дэгүр зымыасэ щылэп. Къысфэсакъеу къыбулагъ си Нурэ», — elo герой шъхъа-лэм. Бзыльфыгъе ыушым къигу-рыуагъ лыр армэугъе-бэлэ-рэгыгъэм зэрэзэкынгъирээр, ышхыре шхыныгъо пчагъэри нахъ макэ ышыгъ, тидэми уздэктонэу Ѣтгын — тучаным, бэдзэрим, къэлэцыкъу ыгъынгъэм Аслын цыкълур пчэдыхъжи пчыхъи ыщэмэ, къыщэжъеу, тэклу шомыгъуу зыгорэ Долэт къы-зилокъе Нурэ «ушынэнкэ уфэ-мые...» зэриоу, Долэт гущы-лэнчьеу зэкэ ыгъэцакъэштыгъ, куо-хъяу ныжъи ялагъэп.

Тхильым къидэхъэгъе рассказ зэфэшхъафыбэм щын-гъэм хэлъыр, ушынэнэр мы-псынкъеми, пшоигъомэ къыб-дэхъущтыр уагъашэ, уцыфынным уфапу, сэмэркъеу-лакъырд рассказ пэпчье пүнгүгъе мэхъя-нэшхо и. Тхаклом Пэнэшьу Сэфэр мышыгъеу, иадыгэ лъэпкъ сидигъоки гъогу зафетынныгъэзэгъеу зэрэштыр къигуруу тхагъэ.

МэфэкI зэхахь

Шуштагъэр къодырэп

Л. Д. Кониченкэм юф зышишэгъе уахътэр ары тхильеджапэ иматериалнэ-техническэ лъапсэ нахъ зыгытагъэр, юфшэн сэннаущыгъэр зызэкъблагъэр. Ащ ыцэ гопчынхъеу ѿт тхильеджапэ

адыгэ хэку тхильеджапэ А. С. Пушкинам ыцэ зыхыщтыгъэм 1959 — 1982-рэ ильесхэм ипэшагъеу Лидия Кониченкэр къызыхъугъэр ильеси 100 зэрэхъуээр АР-м и Лъэпкъ тхильеджапэ щыхагъэунэфыкъигъ.

Юфшэнным зызэриушъомбгъу-гъэр.

Юфтхъабзэм Лъэпкъ тхильеджапэ иколлектив, юфшэнным иветеранхъеу, Лидия Даниловна зышиштыгъэхъеу, зыщымыгъупшагъэхъэр, тхильеджэчанхэр хэлжыагъэр.

Л. Д. Кониченкэм Адыгэ лъэпкъ культурэм иахъ зэрэхильхъагъэр кигъэтхъеу юфтхъабзэр гъэпсигъяагъэр. Ар зышиштыгъэхъеу, юф дээзышэнэу хуугъэхэм ащыщхэр ягукъэ-къижхэмкэ мэфэкъим хэлажъхэрэм къадэгощагъэр. Уисэнхъат хэшьыкI фыуиэнэр, къыб-

гот щыфхэр зыльыпщэшъунхэр зэрэцыфыгъе хабзэр, зэрээнэтэ иныр къэгүшьагъэхэм къялжьеу.

Бзыльфыгъе гъесагъэр узыкъырлылын цыфуу зэрэцтыгъэхъэр, гъэсэнгъигэ-шIэнгъигъеу ѯекъелтагъэм диштэрэ культурэхзо зэрэхэлтэгъэр, коллективир ыпэкъе ыщэн зэрилэ-къигъэр, библиотечнэ юф мы-псынкъем ишынэнгъе зэрэфигъэшьагъэр, ащ лъапсэу мы юфым ригъэшыгъэхъэр джыре мафэхэм агъэптизээ зэрэлж-тэйкъуатэрэ къыратошыгъигъ.

Адыгэим игушхъэкъен лъапе ащ щызэдэпсэурэ щыф лъэпкъ зэфэшхъафхэм афиухумагъеу альтыгъ.

Зэхахъэр тхиль хэгъэлэгъонэу «Профессионал билиотечного дела» зыфиорэм къыб-дэхъущтыр уагъашэ, уцыфынным уфапу, сэмэркъеу-лакъырд рассказ пэпчье пүнгүгъе мэхъя-нэшхо и. Тхаклом Пэнэшьу Сэфэр мышыгъеу, иадыгэ лъэпкъ сидигъоки гъогу зафетынныгъэзэгъеу зэрэштыр къигуруу тхагъэ.

МэфэкI зэхахъэм щыфыр щыфым зэришхэлээр, узэдэеу, узэфэсакъеу юфым уегууумэ, пфызэшокыщтыр зэрэбэр къу-шыхъатыгъ.

Нээлгүйор зыгъэхъазырыгъээр МАМЫРЫКЬО Нуриет.

Цыфымрэ гъашIэмрэ

Щытхъур фало

Кушью Ace Адыгейм хэхъоныгъэ ашынымкэ, ицыф цэрыли. Культурэм, льепкхэм язэфыщтышэнэгъем, гъесэнэгъем

Адыгэ Республикэм культурэмкэ иминистрэу Аулъе Юре Адыгейр зызэхащагъэр ильэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ медалыр Кушью Ace ритыжыгъ.

Іэнэтіэ зэфешхъафхэм аlyтэу хэбээ кулыкүр ильэсийбэрэ ыгъэцэклагь. Адыгейим икъэралыгъо гъэпсыкэ игъэлэйтэн илахышу хилхъягь.

Очэпщие кыышыхъу гъэ Кушью Ace 1960-рэ ильэсүм культурэм икъэралыгъо институт дэгүү дэдэктэ Москва кышиу гъэ. Еджэ зэхъум Сталинскэ стипендиер зэрэтире нэбгырищмэ ашынгъ.

Комсомолын зэхэцэн юфшэнхэр щигъэцакіхэзэ, ныбжыкхэр зылнищэштгэгъех. Адыгейим кызыгъэзэжэжым, Төүцожь райисполкомы, КПСС-м и Төүцожь райком исекретарэу щы-

тыгь. КПСС-м иапшьэрэ партийнэ еджаплэ кызызухы, Іэнэтіэ зэфешхъафхэм аlyтэу. Адыгэ хэкум иисполном культурэмкэ и Гъэорышаплэ илашту, хэку исполномын итхаматэ игуадээу щытыгь. 1975 — 1990-рэ ильэсхэм партием ихэку Комитет исекретарыгъ.

Культурэм иунхэр, еджаплэхэр, сурэт къэгээльэгъуплэхэр, музейхэр, нэмийхэр Адыгейим кызызухыгъэнхэм чанэухэлэжьагь, юфыгуабэмэ къэцакло афэхъу. Хаякуринхэхъаблэ Советскэ Союзим и Лыхъужъэу Андырхье Хүусен ыцэ зыхырэ музей щигъэпсыгь. Адыгэ ашугэу Төүцожь Цыгъо ыцэлкэ щыт

музеир Гъобэкуа щашыгь. Тхыльеджаплэхэр, спорт псуульхэр Адыгейим кыышызэхъу гъэнхэм, культурэм, литературэм ямэфэк мафэхэр нахь игъэлэгтгээу зэхэцгэхэнхэм, дунээ зэлукгэхъум Адыгейр нахьыбэрэ ахэлэжээним, фэшхъафхэм япхыгъе юфхъабзэхэм ишыгъу апльтыгъ.

«Адыгейим икэлэццы-күхэр» зыфиорэ программэм икэцаклохэм А. Кушью ашыц. Ильэсикэ мэфэк зэхаххэхэр театрэм щигъэхэнхэм, къэлэцкүл сэнаущхэм яшэнгъэ хагъэхъоним, гъот макэ зиэ унагъохэм ясабийхэм юлгыгъу афэхъунхэм, нэмийхэм язэх-

щэко дэгъоу А. Кушью щытыгъ.

Республикэм итын анахь льаплэу медалэу «Адыгейим и Щытхузе-хъэр» 2002-рэ ильэсүм аш кыфагъэшьошагь.

Адыгейим хэхъоныгъэхэр зэришьхэрэм Кушью Ace рэгушхо. Мигъэ аш ыныбжь ильэс 85-рэ хууьгъ.

— Адыгэ Республикэм и Лыхъужъэу Къумпиль Мурат пшэрыльзэу кыс-фишыгъэр сигуалэу згэцэцакээ, Адыгейим июбилейнэ медаль Кушью Ace естыжыгъ, — **кыулагъ Аулъе Юре.**

Тигъэзетеджэхэм ацэкли Кушью Ace тифэгушо. Щысэ зытырахырэ цыфэу ар кытхэт.

ЕМТЫЛЬ Нурбай.

Искусствэр — тибаиныгъ

Дэгъоу ебгъаджэрэм уегъэгушЛожь

Кэлэе гъадж. А гүшүээр зыфэгъэхыгъэхэм ашыц Пнешьу Раисэ.

Адыгэ Республикэм искусствэхэмкэ иколледжэу Тхьабысымэ Умарэ ыцэ зыхырэм икэлэе гъаджэу Пнешьу Раисэ льепкь культурэм щигъэлъашэ. Консерваториер Ленинград кызызыщеу хым, ихэку гүпсэ кызыгъээжыгъ. А. С. Пушкинны ыцэ зыхырэ театрэм иорэдьо куп хахьи, концертхэм ахэлажьэу ригъэжьагь.

1960-рэ ильэсүм музыкальнэ училишыр Мыеекуапэ кызызыщэу хым, къэлэгъаджэу рагъэблэгъагь. Орэдьо хууьт ныбжыкхэр ыгъасэхээ, ишынгъэ искуствэром рипхыгъ.

— Училищим сзызычахьэм, Пнешьу Раисэ ригъаджэхэрэм сащыгъ, — **кыулагъ Урысыем, Абхазым язаслуженэ артисткэу, Адыгэ Республикэм инароднэ артисткэу Нэхэе Тэмарэ.** — Мэкэ дахэ зилхэм сакьы-

хигъэцээ орэд кызыэрэс юшт шыкхэм сизэрэфигъасэцтгэгъэр сцыгъупшэрэп. Студент пэлч хэушхъафыкыгъэу юф дишэнр шэнэ фэхъугъэу зэрэштэлтигъу кыытштгэгъ.

— Сэ фэшхъаф факультет сзызыджахьэр, — **тизэдэгүүшэгъэгъу льгээ-күяатэ Адыгэ Республикэм культурэмкэ и Министерствэ иотдел илашту, Адыгейим культурэмкэ изаслуженэ юфышэу Шэуджэн Бэлэ.** — Пнешьу Раисэ ригъаджагъэхэм артист цэрылохэр къахэгъигъэх. Джырэ уахтэ театрэхэм, республикэ филармони, ансамблэхэм юф ашашэ, льепкь искуствэр ляагэу аялты.

Дунэе фестиваль-зэнэхъокуухэм щигъэдэхэр къащидэзыхыгъэхэр бэ мэхъу. Шагудж Маринэ, Мамсыр Маргаритэ дунаим исценэ хэхыгъэхэм му-

зыкальнэ произведенияхэр къащалозэ, цэрыло хууьгъэх. Даутэ Сарыет, Шхъэбэцэ Сыхвабый орэдьох, къэлэгъаджэх. Куфэнэ Шамсэт Адыгэ Республикэм искусствэхэмкэ иколледжэу Тхьабысымэ Умарэ ыцэ зыхырэм ишыц.

Лаикъо Аскэр, Мамый Азида, фэшхъафхэм Пнешьу Раисэ шуклэ агу къагъэхъяжы.

Кээралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгейр зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ юбилейнэ медалыр ти Лыхъужъэу Къумпиль Мурат ыцэлээ Пнешьу Раисэ кызыэрэр аттажыгъэм къихэдгэцээ тшоигьор зэлъашэрэ къэлэгъаджэхэм искуствэом ишгүү тиришгээ студентахэр Адыгейим икъэралыгъо гъэпсыкэ игъэлэйтэн чанэу зэрэхэлжэхэрэр ари.

Щынгыгъэр льэкуатэ. Кэлэе гъаджэхэм ригъэджахьэрэхэр кыгоуцожыгъэхэу юф зэдашээ. Ныбжыкхэр аплюх, агасэх, искуствэ ляагэм екүрэ гъогум тыращэх.

«Езгэджахъэхэм щынгыгъэм гъэхъягъэ зэрэшашырэм гуахьо хэсэгүүтэ», — **кыулагъ Пнешьу Раисэ.**

САХЬИДЭКЬО Нурбай.

Зэкъошныгъэм ишгүүгүхэмкэ

Гуфаклохэм алъагъэлэс

Адыгейим, Пшызэ шьолтыр япред-принимательхэр, юфшэпэ зэфешхъафхэм аlyтхэр, лэжээкло кызызэрыхъэр шүшэ ыпшыгъухэм ахэлажьэх.

Пшызэ ихэушхъафыкыгъэ купхэу «Барс 11-м» ыкы «Барс 16-м» хэтхүү хэушхъафыкыгъэ дээ операцием хэлажэхэрэм тонни 4 фэдиз хүрэ шүшэ ыпшыгъу алъагъэлэсигь.

Къэзэк-гуфаклохэм яльэхүхэр афагъэцакіхэзэ, шьофым щагъэфедэрэ пшэрыхъаплэр, гъомылапхъэхэр, щигъын фабэхэр, хъызмет пкыгъохэр, Ыэзэгъу цхэр, Ыахылхэм япсиймэхэр, нэмийхэри афащагъэх.

— юфшэпэ «Молзавод Новый» зыфиорэр илашту, Адыгэ Республикэм и Кээралыгъо Совет — Хасэм

идепутатэу Александр Купиным льэшэу тицэргээ. Тицэлэгъэ транспортыр кытити, гуфаклохэм, дзээлоплхэм, мамыр цыфэу шьолтырим щыпсэухэрэм шүшэ ыпшыгъур афэтигъ, — **кыулагъ Мыеекуапэ икъэзэхъэм япащту Александр Даниловым.**

Шүшэ ыпшыгъур епхыгъэ юфшэхъэр афащэ. Гуфаклохэм яшуагъе язигъэхы зышоигохэр мыш фэдэ телефонкэ кытехэхэ хууц: +79627678193.

Екатерина ЗАГОРУЛЬКО.
Мыеекуапэ икъэзэхъэм япащэ игуадз.

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Закон заулэмэ
ыкы ахэм яположениехэм ашыщхэм куаче ямыэжьэу
лъятгъэнэм фэгъэхыгъ

*Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2022-рэ ильэсийн
чъэпьюгъум и 26-м ыштагъ*

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Закон заулэмэ ыкы ахэм яположениехэм ашыщхэм куаче ямыэжьэу лъятгъэнэм фэгъэхыгъ

Мы къыкъелтыкъохэрэм куаче ямыэжьэу лъятгъэнэм:

1) Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имуниципальне образование ихэдзэко комиссие ехыилагъ» зыфилоу 2005-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 12-м къыдэкыгъэм;

2) Адыгэ Республикэм и Закон N 190-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Закон заулэмэ зэхъокыныгъэхэр афешыгъэнхэм ехыилагъ» зыфилоу 2009-рэ ильэсийн чъэпьюгъум и 27-м къыдэкыгъэм;

3) Адыгэ Республикэм и Закон N 373-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Закон заулэмэ зэхъокыныгъэхэр афешыгъэнхэм ехыилагъ» зыфилоу 2010-рэ ильэсийн шышьхъэум и 9-м къыдэкыгъэм;

4) Адыгэ Республикэм и Закон N 147-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имуниципальне образование ихэдзэко комиссие ехыилагъ» зыфилоорэм ия 5-рэ статья зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоу 2012-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 14-м къыдэкыгъэм;

5) Адыгэ Республикэм и Закон N 235-р зытетэу «Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имуниципальне образование ихэдзэко комиссие ехыилагъ» зыфилоорэм ия 3-рэ статья зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоу 2013-рэ ильэсийн шекюгъум и 7-м къыдэкыгъэм;

6) Адыгэ Республикэм и Закон N 514-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имуниципальне образование ехыилагъ» зыфилоу 2016-рэ ильэсийн мэлтэлфэгъум и 1-м къыдэкыгъэм;

7) Адыгэ Республикэм и Закон N 97-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имуниципальне образование ихэдзэко комиссие ехыилагъ» зыфилоу 2017-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 1-м къыдэкыгъэм;

8) Адыгэ Республикэм и Закон N 414-р зытетэу «Адыгэ Республикэм имуниципальне образование ихэдзэко комиссие ехыилагъ» зыфилоу 2020-рэ ильэсийн тигъэгъазэм и 17-м къыдэкыгъэм.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаче илэ зыхъурэр

Официальнау къызыхаутыре мафэм щуублагъэу мы Законым куаче илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпывл Мурат

къ. Мыекуапэ,
шекюгъум и 2, 2022-рэ ильэс
N 122

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм
и Закон N 381-р зытетэу «Административнэ хэбзэукононгъэхэм
яхыилагъ» зыфилоорэм ия 3-рэ шъхъэ
зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм
фэгъэхыгъ

*Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо Совет — Хасэм
2022-рэ ильэсийн чъэпьюгъум и 26-м
ыштагъ*

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Административнэ хэбзэукононгъэхэм яхыилагъ» зыфилоорэм ия 3-рэ шъхъэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Административнэ хэбзэукононгъэхэм яхыилагъ» зыфилоорэм ия 3-рэ шъхъэ мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм:

1) мыш фэдэ къэуаке зилэ я 27⁴-рэ статьякэр хэгъэхъогъэнэу:

«Я 27⁴-рэ статьяр. Алкоголь зыхэмэль, ау цыфир кызыкэзгъаблэрэ (тонизирующэ) шёноке альтихэрэр зыныбжь имыкъугъэхэм аращхэ, кілэцыкыу ыгыпэхэм, медицинэ организацихэм, цыфхэр жыгъэу зыхэлэжъэхэрэ культурнэ, спорт юфтхъабзэхэр зыщыкъохэрэ чыгылэхэм ащаажхэ хүщтэп. Сомэ мини 3-м къызыублагъэу мини 5-м нэс тазырэу цыфим тыральхан, інатлэ зыгыгым сомэ мини 10-м къызыублагъэу мин 20-м нэс, юридичесэ лицэхэм — сомэ мин 30-м къыщегъяжъагэу мин 50-м нэс атыральхан альякыщ.

Мы статьям иа 1-рэ Iахь зиггуу къышыре администривнэ хэбзэукононгъэр ятонэрэу къазыхафкэ, сомэ мин пчъагъэу атыштыр ыпшэхкэ зиггуу къетшыгъэ пчъагъэхэм фэдитукэ анахыбэ хүщт;

2) я 38-рэ статьям иа 2-рэ ыкы ия 4-рэ Iаххэм ахэт гущыэхэу «мы Законым ия 30 — 35-рэ статьяхэр» зыфилохэрэм ачылпэхкэ гущыэхэу «мы Законым ия 27-рэ, 30 — 35-рэ статьяхэр» зыфилохэрэр тигъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаче илэ зыхъурэр

Къызыхаутырем ыуж мэфи 10 зытешхэхкэ мы Законым куаче илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпывл Мурат

къ. Мыекуапэ,
шекюгъум и 2, 2022-рэ ильэс
N 129

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Административнэ хэбзэукононгъэхэм яхыилагъ» зыфилоорэм ия 3-рэ шъхъэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

*Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
2022-рэ ильэсийн чъэпьюгъум и 26-м ыштагъ*

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Административнэ хэбзэукононгъэхэм яхыилагъ» зыфилоорэм ия 3-рэ шъхъэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Административнэ хэбзэукононгъэхэм яхыилагъ» зыфилоорэм ия 3-рэ шъхъэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

1) пэублэм хэт гущыэхэу «ошэ-дэмшылагъ» зыхэльхэрэр хэгъэхъэнхэу;

2) я 2-рэ статьяр мыш тетэу тигъэнхэу:

«Я 2-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм ёшысурэ цыфхэр ошэ-дэмшылагъ зыхэльхэрэр чыюопс ыкы техногеннэ нэшанэ зилэ тхамыкагъохэм ашыухумэгъэнхэм ехыилагъ» зыфилоорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Федеральнэ хэбзэгъэуцугъэу Ѣылэм тегъэпсхъягъэу, джащ фэдэу Урысые Федерациемрэ Адыгэ Республикэмрэ яшэпхэе правовой актхэм адиштэу ар зэшхъохъэ мэхъу.»;

3) я 15-рэ статьям ия 2-рэ Iахь хэт гущыэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехыилагъ» зыфилохэрэр тигъэнхэу;

4) я 16-рэ статьям:

а) я 10¹-рэ пунктм хэт гущыэхэу «чыюопс ыкы техногеннэ нэшанэ зилэхэр» зыфилохэрэр хэгъэхъэнхэу;

б) я 10⁹-рэ пунктм хэт гущыэхэу «Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм ехыилагъ» зыфилохэрэр тигъэнхэу.»

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаче илэ зыхъурэр

Официальнау къызыхаутыре мафэм щуублагъэу мы Законым куаче илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпывл Мурат

къ. Мыекуапэ,
шекюгъум и 2, 2022-рэ ильэс
N 122

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Сатыу юфшэнхэм епхыгъэ юфыгъохэм язэшхохынкэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

*Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм
2022-рэ ильэсийн чъэпьюгъум и 22-м ыштагъ*

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Сатыу юфшэнхэм епхыгъэ юфыгъохэм язэшхохынкэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Сатыу юфшэнхэм епхыгъэ юфыгъохэм язэшхохынкэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

Адыгэ Республикэм и Закон N 381-р зытетэу «Сатыу юфшэнхэм епхыгъэ юфыгъохэм язэшхохынкэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ» зыфилоорэм зэхъокыныгъэхэр фэшыгъэнхэм фэгъэхыгъ

1) я 4-рэ статьям ия 2-рэ пункт хэт гущыэхэу «республике программэхэр» зыфилохэрэр ачылпэхкэ гущыэхэу «шъолтыр программэхэр» зыфилохэрэр тигъэнхэу;

2) я 5-рэ статьям:

а) статьям ыцэ къихэфэр гущыэхэу «къэралыгъо хабзэр» зыфилохэрэр хэгъэхъэнхэу;

б) алерэ абзацым хэт гущыэхэу «къэралыгъо хабзэр» зыфилохэрэр хэгъэхъэнхэу;

в) алерэpunktм хэт гущыэхэу «республике программэхэр» зыфилохэрэр ачылпэхкэ гущыэхэу «шъолтыр программэхэр» зыфилохэрэр тигъэнхэу;

3) я 6-рэ статьям:

а) статьям ыцэ хэт гущыэхэу «республике программэхэр» зыфилохэрэр ачылпэхкэ гущыэхэу «шъолтыр программэхэр» зыфилохэрэр тигъэнхэу;

б) я 2-рэ Iаххэм хэт гущыэхэу «республике программэхэр» зыфилохэрэр гущыэхэу «шъолтыр программэхэр» зыфилохэрэр тигъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым куаче илэ зыхъурэр

Официальнау къызыхаутыре мафэм щуублагъэу мы Законым куаче илэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу Къумпывл Мурат

къ. Мыекуапэ,
шекюгъум и 2, 2022-рэ ильэс
N 130

Футбол. Ятлонэрэ купыр

ЗЭКІЭЛЪЫКІОУ ТЕКІОНЫГҮПЛІ

«Зекъошныгъ» Мыекъуапэ — «Спартак» Налщиц — 1:0 (0:0).

Шэкъогъум и 13-м АР-м истадион щызэдешлагъэх.

«Зекъошныгъ»: Ковалев, Кирленко, Гусенгаджиев, Лысенко, Телепов, Къонэ, Маков (Крылов, 90), Орзай, Пекъу, А. Делэкъу, Іашэ (Мелкандуев, 74).
Къэлапчъэм Іэгуаор дэзыдзагъэр: Къонэ — 64.

Зекъош республикэхэм яфутбол командэхэм язэлүкіэгүү уеллынкіэ гъашэгъоныгъе. А. Іашэр, А. Къонэр, А. Делэкъор, нэмыхъэри апекіэ ильыхъэзэ, «Спартак» иухумаклохэр агъэгумакъыштыгъэх. А. Іашэр къэлапчъэм пэблагъэу Іэгуаор къызыратым, шхъэклэе еонэу амалышу илаагь, ау «Спартак» икъэлэпчъэтуу А. Сиукаевыр ыпекіэ къылтыкъулаты, Іэгуаор Іекіэ къызакъидзагъ.

А. Шакіор.

«Зекъошныгъ» ыпекіэ ильыгъэу А. Орзайм къытыгъэ Іэгуаом А. Къонэр лыччи, метри 3 фэдизкіэ зыпачыжэ къэлапчъэм дидзагь — 1:0.

«Спартак» итренер шхъаалеу Хъ. Биджиевым ешілкүли 3 зыуахтэм зэблихъуугь. Хъакіэхэр нахыбэрэ апекіэ къылтыкъуатхэу фежъагъэх. Ухумэн юфыгъохэр «Зекъошныгъэм» дэгъоу ыгъецақіеххэзэ, ошіл-демышшіеу ыпекіэ ильыштыгъ. Текіоныгъэм икъыдэхын фәбенагь.

Пресс-зІукІэр

— Ешілгүй пәшорыгъэшшіеу зыфэдгъэхъазырыгь, — къылуагь «Зекъошныгъэм» итренер шхъаалеу Шакіор Ашэмэз. — Тиешла-

кюхэм лъекіеу ялэр зэлукіэгъум къыщагъэлтегъуагь, лъешшэу сафэрэз. Аужыре ешілгүйипліеу Мыекъуапэ щитилагъэм текіоныгъэр къащыдэтхыгь.

СКА Ростов-на-Дону, «Легион» Махачкала, «Ессентуки» Ессентуки, «Спартак» Налщиц «Зекъошныгъэр» атеклюагь.

«Спартак» итренер шхъаалеу Хъ. Биджиевым ешілгүй къячэхэр щызэфедагъэхеу ыльтыагь. «Спартак» очкоуи 3 зэрэчинагъэр ыгуу къеуагь. Ухумаклохэм хэукононгъэу ашыгъэр А. Къонэм зэригъэфедагъэр къыхигъэштыгъ.

КІэуххэр

Я 18-рэ ешілгүхэм якіэуххэр зэфэтэхъысыжыхъ.

«Алания-2» — «Ротор» — 1:3, «Кубань Холдинг» — «Биолог»

Хъ. Биджиевыр.

— 1:2, СКА — «Мэшыкъу» — 2:0, «Динамо» — «Чайка» — 0:0, «Черноморец» — «Ессентуки» — 2:1, «Легион» — «Форте» — 0:1.

Хэт тыдэ щыла?

1. «Черноморец» — 45
2. «Чайка» — 40
3. «Ротор» — 37
4. «Биолог» — 35
5. «Форте» — 31
6. «Кубань Х.» — 28
7. «Спартак» — 26
8. СКА — 24
9. «Зекъошныгъ» — 21
10. «Динамо» — 18
11. «Легион» — 13
12. «Мэшыкъу» — 13
13. «Алания-2» — 11
14. «Ессентуки» — 5.

Я 19-рэ ешілгүхэр ятлонэрэ купым 2023-рэ ильесим гээтхапэм и 11-м щызэхашэштых. «Зекъошныгъэр» Волгоград щылукішт чылпэ командэу «Ротор» зыфиорэм.

Гандбол. Суперлига

Къыхыным фэхъазырыгъ

«АГУ-Адыиф» Мыекъуапэ — «Балтийская заря» — 33:26 (19:11).

Шэкъогъум и 12-м АР-м испорт Унешхуу Кобл Якъубэ ыціэ зыхырэм щызэлукъагъэх.

Зезыщагъэхэр: Герасимова Анастасия, Герасимова Дарья.

Хэгъэгум гандболымкіэ изэнкъокъоу суперлигэм щыкъорэм хэт командэхэу ауж къинхэрэр зэдешлагъэх. Зэлукіэгүү текіоныгъэр къышыдээзыхын зылэкъыщтыр ешілгүй пынкіеу къышылтэгъуагь.

«Адыиф»: къэлэпчъэтуххэр: Якупова, Баскакова, ешлаклохэр: Никулина — 5, Кириллова — 3, Морозова — 1, Куцевалова — 3, Казиханова — 2, Кожубекова — 3, Краснокутская — 2, Мещерякова, Вигуржинская — 5, Къэбж — 2, Коваленко, Голунова — 1, Дворцевая — 2, Краснова — 4.

«Балтийская заря»: Селиверстова — 6, Комкова — 5, Иванова — 4.

Ешлаплэм икъогъупэхэр ыгъээ

федэхээз «Адыифыр» нахыбэрэ ыпекіэ ильыштыгъ. Дарина Никулинам, Анна Красновам, Диана Казихановам хъагъэм Іэгуаор радзэнымкіэ шыкіэшлүхэр къаготыщтыгъэх — ухумаклохэм алэклэкъызээ къэлапчъэм пынкіеу даощтыгъэх. Гупчэм дэгъоу щешлагъэх Дарья Вигуржинская, Ангелина Куцеваловар. Юлия Кожубековам, Къэбж Заремэ, Алиса Дворцеваям, нэмыхъэри ялэпэсэнгыгэ зэрэхагъахорэм төгзүүшо.

Ешілгүй икіеух пчагъэм къегъэльтагьо: 23:14, 26:17, 30:20, 32:23, 33:26.

ЕплыкІехэр

Текіоныгъэр къызэртхыгъэм тигъэгүшүүагь. Ауж къинхэрэм тахэкіыжынм фэш «Адыифым» иешлакіэ хигъэхъон фое. Вигуржинскаям, Дворцеваям тикомандэ къагъэзэжыгь. Коб-

лыр, Колодяжнаяр, нэмыхъэри «Адыифым» шлэхэу къыхэхъажы-

щых, — къытиуагь тикомандэ итренер шхъаалеу, Урысаем изаслуженнэ тренерэу Александр Реввэ.

Шэкъогъум и 18-м «Адыифыр» «Ставропольем», шэкъогъум и 20-м «Астраханочкэм» алыкішт. Ешілгүхэр Мыекъуапэ щыклоштых.

Зэхээшагъэр
ыкы кыздэзыгъэ
тъэкъыэр:

АР-м лъэпкъ Йофхэм-кіэ, Іэкъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адырлээ зэлхынгъэхмкіэ ыкы къбар жууцээм иамалхэмкіэ и Комитет

Адрессыр:

385000

къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэшыыэр:

385000,

къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79

Редакцием авторхэм къайхыэр А4-кіэ заджэхэр тхыапхэу зипчыагъэкіэ 5-м емыхъэрар ары. Сатырхэм азығатуу 1,5-рэ дэлжээ, шрифтыр 12-м наху цыкунуу щытэп. Мы шалхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зекігъекъокъых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зышаушыхъатыгъэр:
УФ-м хоутын йофхэмкіэ, телерадиокъэтынхэмкіэ ыкы зэлъи-Іэсикіэ амалхэмкіэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гээрэшлап, зэраушыхъатыгъэ номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаушыхъатыгъэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкімкіи

пчагъэр

4656

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 2007

Хэутиным
узыкіэтхэнэу
шыт уахъэр
Сыхбатыр
18.00

Зышыкіэтхэнэхэ
уахъэр
Сыхбатыр
18.00

Редактор шхъаалеу
ипшъэрлэххэр
зыгъэцакіэрэр
Мэшлээкъо
С. А.

Пшъэдэкъыж
зыхырэ секретарыр
Жакіемыкъо
А. З.